

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра статистики

**РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 6.030506 «Прикладна статистика»
за освітньою програмою
«Бізнес-статистика та аналітика»**

на тему: «Статистична оцінка стану інноваційної діяльності в Україні»

Виконавець:

студентка обліково-економічного факультету

Богомаз Олена Олександрівна _____

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Самотоєнкова Олена Вікторівна _____

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Ключовим напрямком досягнення економічного зростання і підвищення якості життя населення в сучасному світі є розвиток інноваційної діяльності. Актуальність даної теми визначається тим, що на сьогоднішній день інноваційна діяльність - це основний стержень в зміцненні підприємства на ринку в умовах жорсткої конкуренції, яка повинна забезпечувати сталий економічний розвиток, підвищення конкурентоспроможності виробленої підприємством продукції та послуг, що надаються.

Мета дослідження. Метою даної випускної роботи є статистична оцінка стану інноваційної діяльності в Україні.

Завдання дослідження:

- описати теоретичні основи статистичного вивчення інновацій та інноваційної діяльності, статистичні показники та методи оцінки інноваційної діяльності;
- проаналізувати динаміку та структуру інноваційних підприємств та інноваційних витрат в промисловості України;
- оцінити ефективності інноваційної діяльності в промисловості України;
- охарактеризувати міжнародні співставлення розвитку інноваційної діяльності;
- проаналізувати витрати на інноваційну діяльність за регіонами України;
- провести регіональний аналіз обсягу реалізованої інноваційної продукції в середньому на одне інноваційно активне підприємство та на 1 грн. витрат на інновації;
- побудувати трендову модель та здійснити прогнозування витрат на інноваційну діяльність в промисловості України;

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження випускної роботи є промисловість України.

Предмет дослідження. Предметом дослідження виступає інноваційна діяльність в промисловості України.

Методи Для досягнення мети випускної роботи було використано: метод статистичного групування, метод середніх величин, графічний метод, метод вирівнювання, індексний метод, метод відносних величин динаміки.

Інформаційна база Інформаційною базою дослідження виступали наукові публікації вітчизняних вчених, а саме «Питання розвитку інноваційної діяльності підприємств України» Ж.А. Говорухи, «Стан, перспективи розвитку інноваційних процесів в Україні і можливості їх вплив на формування ВВП» Г. Канафоцької, «Аналіз інноваційної активності промислових підприємств України» О.В. Яценко, «Інноваційна активність промислових підприємств» С.В. Захаріна, «Дослідження сутності та взаємозв'язку понять «інноваційна діяльність» та «інноваційний процес» С.В. Глухової. Також використовувались дані офіційних статистичних збірників України, електронні ресурси офіційного сайту Державної служби статистики. Для обробки й аналізу інформації використовувався Microsoft Excel.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (28 найменувань) та 4-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 91 сторінка. Основний зміст викладено на 77 сторінках. Робота містить 28 таблиць, 26 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи бакалавра опубліковано 1 статтю. Богомаз О. О. Аналіз діяльності інноваційних підприємств в промисловості України за 2012 – 2017 роки [Текст] / О. О. Богомаз, О. В. Самоєнкова // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 5. Частина II – Одеса, ОНЕУ. – 2019. – С. 62 – 71.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі кваліфікаційної роботи «**Теоретичні та методологічні основи статистичного вивчення інноваційної діяльності**» розглядаються теоретичні та методологічні основи статистичного дослідження інноваційної діяльності, зокрема поняття і сутність інновацій; організація і проведення

інноваційного процесу; система показників інноваційної діяльності; статистичні методи дослідження інноваційної діяльності.

У другому розділі **«Статистична оцінка стану інноваційної діяльності в промисловості України за 2012-2017 роки»** проводиться статистичний аналіз основних показників інноваційної діяльності в промисловості України за 2012– 2017 роки, зокрема аналіз динаміки і структури інноваційних підприємств; аналіз динаміки та структури інноваційних витрат; оцінка ефективності інноваційної діяльності та міжнародні порівняння.

У третьому розділі **«Регіональний аналіз інноваційної діяльності промислових підприємств в Україні»** проводиться аналіз динаміки інноваційних витрат по регіонах України; групування регіонів України за рівнем реалізованої інноваційної продукції на одну гривню витрат на інновації; прогнозування рівня витрат на інноваційну діяльність на короткострокову перспективу.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. За період 2012-2017 роки спостерігається зменшення кількості інноваційно активних підприємств в Україні, а саме у 2017 році порівняно з 2012 роком кількість інноваційно активних підприємств в Україні зменшилася більше ніж вдвічі. Найбільш різке зменшення відбулося у 2015 році, коли, порівняно з 2014 роком кількість інноваційно активних підприємств в Україні зменшилася на 785 одиниць, або на 48,8%.

2. Найбільш інноваційно активними підприємствами за період 2012-2017 роки були підприємства харчової промисловості, їх частка у загальній кількості інноваційно активних промислових підприємств у 2017 році складала 22%. Біля 10% інноваційно активних промислових підприємств складали підприємства, що виробляють машини та устаткування.

3. До 2014 року обсяг витрат на інноваційну діяльність в Україні зменшувався, але починаючи з 2015 року витрати збільшилися. За останні 5 років найбільші

витрати на інноваційну діяльність були у 2016 році, а саме 23229,5 млн. грн., це на 102,3% більше порівняно з 2012 роком. У 2017 році обсяг витрат на інноваційну діяльність складав вдвічі менше, ніж у 2016 році.

4. За період з 2012 до 2017 року спостерігалась чітка тенденція зменшення обсягу реалізованої інноваційної продукції в Україні. У 2017 році порівняно з 2012 роком загальний обсяг реалізованої інноваційної продукції зменшився в два рази. При цьому, у 2015 порівняно з 2014 роком відбулося різке збільшення обсягу реалізованої інноваційної продукції в середньому на одне інноваційно активне підприємство, а саме на 75,0%. За 5 років обсяг реалізованої інноваційної продукції в середньому на одне інноваційно активне підприємство в Україні збільшився на 13,1%.

5. Серед регіонів України найбільший обсяг витрат на інноваційну діяльність в середньому на одне інноваційно активне у 2017 році спостерігався у Запорізькій (33,2 млн. грн.), Донецькій (33,0 млн. грн.) та Сумській (24,9 млн. грн.) областях, а найменший у Житомирській (0,5 млн. грн.) та Рівненській (0,9 млн. грн.) області.

6. Аналіз ефективності використання витрат на інноваційну діяльність по регіонах показав, що найбільший рівень обсягу реалізованої інноваційної продукції в середньому на 1 гривню витрат на інновації у 2017 році спостерігався у Житомирській (14,99 грн.), Закарпатській (13,67 грн.) та в Херсонській (5,13 грн.) областях. Найменший рівень обсягу реалізованої інноваційної продукції в середньому на 1 гривню витрат на інновації спостерігався у Дніпропетровській (0,26 грн.), Волинській (0,41 грн.), Луганській (0,65 грн.), Івано-Франківській (0,79 грн.) та Кіровоградській (0,80 грн.) областях.

Підводячи підсумки, слід зазначити, що активізація інноваційної діяльності потребує комплексного підходу. Для розбудови інноваційної економіки перш за все слід чітко визначити державні пріоритети інноваційної діяльності в Україні та розробити всебічний комплекс заходів щодо їх сприяння, який включатиме: фінансові стимули, кадрову підготовку фахівців, створення умов для проведення модернізації виробництва, залучення інститутів розвитку до реалізації інноваційних проектів тощо.

АНОТАЦІЯ

Богомаз О.О. «Статистична оцінка стану інноваційної діяльності в Україні».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 6.030506 «Прикладна статистика» за освітньою програмою «Бізнес-статистика та аналітика». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2019.

У роботі розглядаються теоретичні та методологічні аспекти статистичного дослідження інноваційної діяльності, види інновацій та статистичні показники оцінки стану інноваційної діяльності.

Проаналізовано динаміку та структуру інноваційних підприємств та витрат на інноваційну діяльність в промисловості України за 2012-2017 роки. Проведено оцінку ефективності інноваційної діяльності в промисловості України. Охарактеризовано міжнародні співставлення розвитку інноваційної діяльності. Проаналізовано витрати на інноваційну діяльність та обсяг реалізованої інноваційної продукції в середньому на одне інноваційне активне підприємство та на одну гривню витрат на інновації. Проведено регіональний аналіз інноваційної діяльності промислових підприємств. Побудована трендова модель та виконано короткостроковий прогноз показника витрат на інноваційну діяльність в промисловості України.

За отриманими результатами запропоновано рекомендації щодо покращення стану інноваційної діяльності в промисловості України.

Ключові слова: інновації, інноваційна діяльність, інноваційна продукція, інноваційний процес, інноваційно активне підприємство, витрати інноваційної діяльності.

ANNOTATION

Bogomaz O. “Statistical assessment of the innovation activity state in Ukraine”.

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 6.030506 «Applied statistics» for the educational program “Business-statistics and analytics”. – Odessa National Economics University. – Odessa, 2019.

The theoretical and methodological aspects of statistical research of innovation activity, types of innovations and statistical indicators of an estimation of the state of innovation activity are considered in the paper.

The dynamics and structure of innovative enterprises and expenses for innovation activity in the industry of Ukraine for 2012-2017 years are analyzed. An estimation of efficiency of innovative activity in industry of Ukraine is conducted. The international comparisons of the development of innovation activity are described. The costs of innovation activity and the volume of realized innovative products on average for one innovative active enterprise and one hryvnia of expenses for innovations are analyzed. Regional analysis of innovation activity of industrial enterprises was conducted. A trend model was constructed and a short-term forecast of the cost indicator for innovation activity in the Ukrainian industry was performed.

Based on the results, recommendations were made to improve the state of innovation in the industry of Ukraine.

Key words: innovations, innovative activity, innovative products, innovation process, innovation active enterprise, costs of innovation activity.